

U.

ÉLET

6

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1959. DECEMBER 20.

KÉT KÉP AZ EGYESÜLT NEMZETEK SZÖVETSEGÉNEK KÖZGYÜLÉSÉRŐL

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 14. közgyűlésének ülészakán a román küldöttség értékes felszólalásokkal és javaslatokkal járult hozzá a szervezet nagyföntosságú munkájához. A béke ügye iránt érzett felelősség szelleme hatotta át képviselőink felszólalásait és beszédeit. Képünkön jobbról balra a román küldöttség tagjai: Silviu Brucan állandó ENSZ megbízott, Eduard Mezincescu, Cornel Bogdan, M.Malița elvtársak.

KRÓNIKA

Az ENSZ gazdasági bizottságában jelentős román sikert értünk el. A bizottság 54 szavazattal elfogadta a gyengén fejlett országok kőolajiparának fejlesztéséről szóló javaslatot, amelynek főkezdményezője a román küldöttség volt. Képünkön: Bazil Șerban elvtárs, ENSZ kiküldött, aki előterjesztette a javaslatot.

Huszonkét nap alatt negyven lakásos tömbházat építettek —előregyártott elemekből— a fővárosi Progresul épületelem gyár dolgozói. A kísérleti építkezéshez újfajta hő- és hangszigetelő betonlapokat használtak fel. A ház felépítésén mindössze 16 munkás dolgozott. A kísérlet jól sikerült. A bukaresti Drumul Taberei utcában 860 lakást építenek ilyen módszerrel. Képünkön a Giugiuului úti « kísérleti ház » befejezés előtt.

«GUT 400» a neve annak a Szovjetunióból kapott gépnek, amellyel a bukaresti rákkutató intézet gyarapodott. Az új géppel jelentős sikereket érnek el bizonyos rákos daganatok kezelésében.

A régi hangszergyár kiváló gyártmányaival országos hírnevet vívott ki magának.

Erdélyi Lajos felvétele

Az utolsó simításokat végzik az RNK új palotájának homlokzatán a fővárosban.

Monacóban tartották meg november második felében azt a nagyarányú nemzetközi értekezletet, amelyen 300 atomtudós vett részt. A nemzetközi értekezlet célja: tanulmányozni a rádióaktív kisugárzás következményeinek elhárítását szolgáló módszereket. Az értekezletet az UNESCO és a Nemzetközi Atomerő Bizottág hívta össze.

A Curtea de Argeș-i fűrészüzemben önműködő rönkfa-osztályozót állítottak munkába. Egyetlen ifjúmunkás irányítja a hatalmas rönktér tevékenységét.

Itthon a nép...

Azon a történelemmé sűrűsödő napon, 1947. december 30-án ott voltam a palotánál. A főváros népe előntötte a sugárutakat, megállította a villamosokat, percek alatt a népi respublica jelszavával rajzolta tele a falakat, zászlókat bontott a házak homlokán. Ünneplő tömeggel sodródtam a királyi palota elé, hogy a koronás zsarnokság elseprésének pillanatában szemtől-szembe láthassuk «őfelsége» utolsó fellegvárát.

De a nép nemcsak nézte. El is foglalta. Hét évtizedes rettegés után az utca embere szabadon lépett a királyi palota udvarára. Nagy és felejthetetlen pillanat volt! Először hangzottak igaz és tiszta emberi szavak — és nem az erőszak szavai — a széles királyi erkélyről.

Akkor értettük meg igazán, hogy az ország népe előtt szélesre tárult a szabad, szocialista fejlődés útja. Megértettük, hogy dicsőséges Pártunk ismét forradalmi tettet hajtott végre: a dolgozó néppel karöltve, a dolgozó nép érdekében...

Halálos csapás volt ez a burzsoá-földesúri rendszerre, a tőkés dinasztiai hatalmára.

... Néhány nappal később, Újév után, egy újságíró csoporttal meglátogattuk a volt királyi palotát. A hatalmas trónterem csillogott-villogott, de már elvesztette régi tekintélyét.

— Menjünk közelebb a trónhoz — mondta az egyik kollega. — Ki akarom próbálni, hogy esik az ülés benne.

Ki is próbáltuk egymás után. És mintha a falak is mosolyogtak volna, amikor az újságírók hátradőltek a volt Hohenzollern-dinasztia «szent székében»...

A trónterembe csak egyetlen egy «idegen» tárgy került. A faliújság, amelyre kifüggesztették a két kiáltványt... «Mi első Mihály, isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya... a magam és utódaim nevében lemondok ezennel a trónról». És mellette a kormány felhívása: «A román nép az öntudatos munkásosztály szervezett erejének vezetésével és a vele szövetkezett dolgozó parasztsággal lerázta a földesurak igáját és megszabadította az országot a királyság elavult intézményétől...»

Történelmet lehelő rezonanciája volt ezeknek a szavaknak a Hohenzollern-ivadék tróntermében.

Az első emeleten megnéztük Mária anyakirálynő kedvenc ülőhelyét, az aranyból öntött hintalovat. Kísérőnk megjegyezte, hogy ezer uradalmi zsellér egy évi fizetéséből sem tellett volna a hintaló értékének kifizetésére.

Negyedórányit időztünk Károly kártyaszobájában is. Itt «verték a blattot» hosszú éjeleken keresztül Malaxával, Auschnittal, és a tét soha sem volt kisebb egy gyárnál és sok-sok emberi életnél.

A páncélszekrények szobájában bepillantottunk a királyi család «szigorúan bizalmas» könyvelésébe is.

HAJDÚ ZOLTÁN:

ÖRÖKSÉG

Iskoldás irkám, gyermeklelkem,
még tiszta első oldaldán
egy mondat áll, és örökségül
hagyta azt rám apam.

«Hazd a föld, ahol születél,
s legyen bár mostoha,
te, tudd a parancsot: hűtlenné
ne légy hozzá soha.»

Majd jött az élet — az iskoldás
irka betelt. Tragédiák
könyve lettem — új, vad parancsok
tolla száguldott rajtam át.

Az első oldalt mégse hagytam.
S könnyezve láttam múltni a
gyermekálmot: hazdám e föld s én
polgára lettem — nem fia.

Hogy megértsem és örökségem,
a régi világ összedőlt.
Urai voltak mostohák csak,
ő nem, az édes anyaföld.

S megtoldom most az örökséget,
mely azóta is harcba hí:
kommunistaként lesz az ember
állampolgárból — hazafi.

HEGESZTŐK

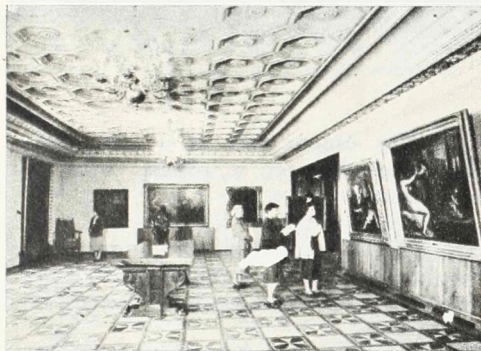
N. Săndulescu felvétele

(Folytatása a 4. oldalon)

Mihály királynak lemondása pillanatában nem kevesebb mint 15.190 hektár szántóföldje, 137.000 hektár erdeje, 29 kastélya, 114 palotája, 16 erdészlakja és mesés jövedelmet biztosító bel- és külföldi részvénye volt.

Ezért ragaszkodott oly makacssággal, foggal és körömmel «szeretett» országához, amelynek a nyelvét sem tanulta meg tisztességesen.

Az összerablott holmikkal, festményekkel, szőnyegekkel díszített ízléstelen lakosztály, a titkos feljáratok, amelyeken a királyi ivadékok, sziguranca besúgók és prostituáltak lopóztak föl a palotába, Mihály személyi könyvtára (tucatnyi könyv a lovaglás művészetéről, rengeteg ponyva és néhány autóvezetési szak-

könyv) felvillantotta őfelsége siralmas erkölcsi és intellektuális arculatát.

Most, 12 esztendő távlatából egy kicsit hihetetlennek tűnik az egész.

Hiszen ma ez a palota a legszebb emberi, művészi alkotások, festők, szobrászok, a bel- és külföldi képzőművészek fényes otthona.

A múzeum áhitata fogadja a látogatót. Tíz és tízezer egyszerű ember – mint megáradt folyó – hömpölyög keresztül minden esztendőben ezeken a termeken. És ez a tiszta emberáradat örökre elúszta a palota falai közül a régi, rothadt, sötét múltra emlékeztető nyomott légkört.

A megtisztult, átrendezett, renovált palota ma már Bukarest legnagyobb múzeuma, amelynek környékén épül a szocialista főváros új, modern központja.

Nekünk pedig, a kortársaknak, az egykori palota: élő történelem.

MIKLÓSI DÉNES

Hazai képek

Nem a kamerától ijedt meg Florinel. Ez a szerepe (Gheorghe Pascaru operator és Florinel Mihăilescu-Brăila)

A bűvös kép mesterei

HOGYAN KÉSZÜL EGY TELEVÍZIÓS ADÁS

Egyetlen-egy kattintás... És a Rubin-102 sötétszürke opalernyőjén, mint messziről érkező vendég, előbb halványan, aztán mind élesebben megjelenik a kép. Írhatnánk nagybetűvel is ilyképpen: A KÉP. Megérdemelne, hiszen az egyik legmerészebb emberi alkotás: 625 sávon 520.625 elektromos pont áll össze és pillanatok töredéke alatt megszületik a távolbalátás csodája. Azt amit az imént egy elektronikus masina hideg üvegseme nézett csupán, az most a vibráló, emberi tekintetekben tükröződik. Egy kicsit még mindig fantasztikusnak tűnik az egész.

Pedig ide s tova harmadik éve működik a bukaresti televíziós adó-állomás és kopogtat be mozgóképeivel a milliós főváros és környékének otthonaiba. Míg 1955-ben néhány lelkes technikus kísérleti adója hozta el az éter képes varázslóját az országba, két évre rá, pontosabban 1957. Szilveszterének éjszakájától kezdve a Scinteia Ház száz méteres tornyából indul el a kép immár tökéletesített formában, hogy meghódítsa a hazai közönséget.

Nem volt könnyű hódítás. Mert képzeljük csak el, hogy a régi hagyományokkal büszkélkedő fővárosi sajtó, rádió, film és színház mellett egyszerűen csak – az egyenlőség igényével – beleszól a bukaresti emberi életébe az új intézmény, ami egy kicsit film, egy kicsit rádió, félig-meddig színház és ugyanakkor újság. És mégsem ugyanaz, több is, kevesebb is, egyszerűen: televízió.

Hogyan is készül a televíziós adás?

... Festői környezetben, tó partján magasodnak a televízió stúdiói. Azaz helyesebben a televízió szerkesztősége és a két stúdió hatalmas épület-tömbje. Az egyik a riporterek és szerkesztők székháza, a másik a bemondók, rendezők, operatőrök, díszletezők, villamossági szakemberek állandó munkahelye.

«A külpolitikai szemle elkészült?... Hogy állsz a Semánatoarea filmmel?... «Mit teszünk a külföldi adásba? Megjött Pekingből a híradó, hát Budapestről a dokumentum film?... Értécsítették Moisl akadémikust az adás időpontjáról?...»

Kapokodom a fejem. A politikai szerkesztőségben vagyok. Az esti adást készítik elő. A

televízió híradójába mindennap három vagy négy filmet felvett belföldi és ugyanennyi külföldi riportot iktatnak. Ezenkívül az újságírók minden héten megszólaltatnak híres tudósokat, szakembereket, újtókat és külföldi vendégeket. – Mi készítjük a «direkt» adásokat is – mondja a politikai szerkesztőség vezetője. – Legutóbb például a Grigore Preoteasa telefongyárból közvetítettünk félórás «helyszínt».

Érdekes egy ilyen adásnak a technikai megoldása.

Az adás «főszereplője» a Bukarestben közismert televíziós riportkocsi. Nem nagyobb a rendes autóbushoz és külsőleg csak annyiban különbözik ezektől, hogy tetején két hatalmas adóantennát hord. A belseje? Kész stúdió: felvétel kamerákkal, rendező- és hang-fülkével, ellenőrző-ernyőkkel, továbbító berendezéssel. A rendező által kiválogatott kép innen indul el – a pillanat töredéke alatt – a Scinteia Ház felvevőantennáihoz, majd felerősítve, a fő adóantennán keresztül rohan az éterbe.

Új szindarabot próbálnak a stúdióban.

A mozgékony riport-kocsi biztosítja a sportviadalok, a színházi esték és nagy belpolitikai események azonnali regisztrálását és továbbítását.

— Hány «direkt» adást készítettek a legtöbb időben? — kíváncsiskodunk.

— Egy és fél év alatt 24 «helyszínt» közvetítettünk a főváros nagyüzemeiből, 59 sportközvetítést és 60 koncertet továbbítottunk. A napokban ünnepeltük a riport-kocsi 300. addását.

— És hány riportfilmet készítettek?

— Csak méterben tudnám megmondani: 20.000 méternél többet, ami európai viszonylatban is jelentős teljesítménynek számít.

... És ha már a számoknál tartunk, mondjuk meg azt is, hogy míg 1957-ben csupán 760 óra adása volt a bukaresti televíziónak, addig 1958-ban már 1200 és ebben az esztendőben 1500 óra. Még egy beszédes adat: az elmúlt egy és fél év alatt 156 színházi estét közvetített a bukaresti televízió és nem kevesebb, mint hetven művészfilmet. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a televízió-tulajdonosok majdnem minden este «beülhettek» a színházba, vagy moziba anélkül, hogy kimozdultak volna otthonukból.

No, de sétáljunk át a stúdiókhöz. Üvegátval izoldt termék, furcsa alakú villamosági gépek és műszerek, hatalmas felvevő kamerák és érzékeny mikrofonok különös világa ez. Hasonlít a rádió stúdióhoz, hangulata viszont erősen emlékeztet a filmgyárak hangulatához. Délelőtt van, és az «egyesben» stúdiópróbát tartanak. Zsukovszkij forradalmi tárgyú darabján dolgoznak a színészek, operatőrök és a rendező.

Érdekes követni a rendező: Nicolae Motric munkáját. Nemcsak a színészek játékát irányítja, hanem az operatőröket is. «Az egyes forduljon jobbra!... Most egy premier plant»... Majd a színészhez: ne ordíts úgy, ha suttozsz

Előadás közben. Karvas: A nevelésről című humoros egyfelvonásosát közvetíti a televízió. Szereplők: Florin Vasiliu (író), Florinel Mihailescu-Brăila (gyermek) és Geta Mihailescu-Brăila (anya)

is meghallja a mikrofon... Te pedig tűnj el a képből... Itt leállunk, pihenhetünk, ide iktatjuk be a filmet... »

Füfelünk: milyen filmről van szó?

— A stúdióban készült színházi előadásoknak az az előnyük — magyarázza —, hogy nincsenek szigorúan a színpadhoz kötve. Ha a darab úgy kívánja, filmrészleteket is beiktatunk, nem beszélve a kísérő zenéről... Például Zsukovszkij színdarabja megkívánja, hogy érzékeltesük a Téli Palota bevételeit. Színpadon ezt csak közvetett módon lehet megoldani. Mi azonban kivágtuk egyik történelmi filmből a megfelelő részletet és beiktattuk a darabba. Az illúzió tökéletes.

A másik teremben a Szovjetunióban végzett hangmérnök ellenőrzi az adást.

— Körülbelül meddig terjed a bukaresti televízió adóállomás hatósugara? — kérdezzük.

— Nehéz pontos választ adni. Mindenesetre jól látható a Dunaig, a giurgiuiak soha nem panaszkodnak; Ploestiben is kitűnően vehető az adás, sőt a Kárpátok lábáig tiszta a kép. Magas, komplex antennával persze sokkal sokkal messzebb is behozható az adás. Ezenkívül Moldovában a nemrég üzembehelyezett közvetítő-állomás biztosítja a jó vételt. Sztálinváros felé is készült egy kisebb teljesítőképességű kísérleti közvetítő-állomás. A televízió lépést

Az érzékeny gépek fiatal parancsnokai

Friedmann Miklós felvételei

tart az ország fejlődésének rohamos ütemével.

A színházak, szerkesztőségek, filmgyárak izgatottsága feszül a levegőben. Az udvaron a riport-kocsi áll útrakészen. Néhány óra múlva tizenötezerrel több televíziós vevőkészülék opálos ernyőjén megjelenik a lenyűgöző, bűvöserejű kép... Az emberi ész nagy alkotása.

DÁNOS MIKLÓS

Mircea Gheorghescu operatőr «rááll» a képre

VILÁGJÁRÓ MŰVÉSZEINK

Vilkovits Kató Carmen szerepében nagy sikerrel lépett fel a moszkvai Bolsoj Tyeatrbán, Kujbisevben, majd Csehszlovákiában. A szófiai Stara-Zagorában a Trubadur Azucenájával aratott sikert

George Georgescu karmester, az RNK népművésze, legutóbb Budapesten és Pozsonyban vendégszerelt. A budapesti sajtó szerint a Georgescu vezényelte Brahms 1. szimfónia kiemelkedő teljesítmény volt

Ruha István, több nemzetközi verseny díjnyertese, legutóbb az NDK-ban hagversenyzett. Most Bulgáriába kapott meghívást

Mihai Constantinescu nemrég jött haza a Kínai Népköztársaságból, ahol szép sikert aratott zenekari és szóló-hangversenyein

Lucia Stănescu, a kolozsvári román opera állami díjas szopránénekesnője Kínában, Csehszlovákiában, Bulgáriában vendégszerelt. Kétszer járt a Szovjetunióban, ahol a zenekedvelők meleg szeretettel fogadták. Budapesten a Faustban lépett fel Udvardi Tiborral

Halmos György nevét jól ismerik külföldön. Beethoven, Rahmánnov, Chopin, Bartók művei mellett Enescu és Toduța alkotásait is magas színvonalú tolmácsolásban szólaltatta meg a Szovjetunióban, a Német Demokratikus Köztársaságban Bulgáriában, Lengyelországban, Franciaországban

Partizán-anya

SZERGEJ GERASZIMOV KIÁLLÍTÁSA BUKARESTBEN

Szergej Geraszimov munkáit eddig is jól ismerjük fényképmásolatokról, folyóiratok reprodukcióiból. Most a fővárosi Simu-múzeumban rendezett kiállításán eredetiben is láthatjuk a neves szovjet festőművész alkotásait. A mintegy 150 munkát — olajfestményt, akvarellt és grafikát — negyven esztendő terméséből válogatta össze a szovjet mester, csaknem teljes áttekintést nyújtva művészi egyéniségének fejlődéséről.

Szergej Vasziljevics Geraszimov az orosz realista festészet hagyományait fejlesztette tovább. A haza és az orosz nép szeretetének művésze ő is, mint elődei, Szerov és Levitán, ám művészete mégis döntően más, mert szocialista eszméiséggel telített. A néppel való azonosulás mindig éberen tartotta a művész érdeklődését, kutatószenvédelye kiterjedt minden új jelenségre, mit az átalakulások nagy korszakában hazájának valósága oly bőséggel tárt eléje. Nagyméretű kompozícióin, arcképein, valamint tájképein is a társadalom, a szovjet haza, az ember átalakulásának forradalmi vonásait ábrázolja.

Geraszimov emberábrázoló művészete, akár csak tematikája, rendkívül gazdag. De nemcsak a nagyméretű olajkompozíciók, portrék és tájképek mestere: könyvillusztrációi is példái a műfajnak.

Szergej Geraszimov kiállításának változatos anyaga, művészi szépsége, a művész fejlődésének útja ismét a szocialista realizmus sikeréről és magasrendűségéről tanúskodik.

(i. n.)

A Kilszkij-csatorna

A padtársak: Keresztesi Árpád és leánya

Feleltetés alatt meg lehet húzódni egy széles váll mögött

Színhely: a marosvásárhelyi esti munkásliceum. Este hét óra. Az emberek ilyenkor vacsoráznak, moziba vagy épp találkára sietnek. Akik a XI/B tantermében ülnek, vegytan órára készülnek.

Keresztesi Árpád, a hűsipari vállalat pénzügyi felelőse, mellette szöske, eladósorban lévő leánya—Ella. Egy osztályba járnak és padtársak. A lány a közéleti-üzemi trösztnél dolgozik.

— Ki tanul jobban, az apa, vagy a leánya?

A férfi vállat von. Rákosi Anna, kesztyűgyári munkásművelő felel:

— Árpád bácsi az osztály legjobb tanulója!

S az apai tekintélyen sem esik csorba, amiért együtt tanul a lányával. Ella a legőszintébb tisztelettel beszél apjáról.

Az osztály zöme fiatal: 18—25 év közötti fiúk, lányok.

— Van az elvtársak között vőlegény, menyasszony?

Nevetés, majd kissé pirulva jelentkezik egy leány:

— Igen.

— Szabad a nevét?

— Tóth Mária vagyok. A vőlegényem esztergályos a Ratánál.

— S a vőlegénye nem lázong, hogy a tanulás elveszi szabad idejét a nagyrészt?

— Azt nem lehetne mondani, hogy nagyon örvend. De esténként, iskolából menet hazakisér. Az is valami!

Idősebb nő hajol füzeté fölé. Ír. Megszólítom, nem hallja. Felicia Pop annakidején egyéves egészségügyi tanfolyamot végzett, majd falura került, s nem volt lehetősége továbbtanulni. Hogy ismét városban dolgozik, beiratkozott az esti liceumba. Az osztály legszorgalmasabb tanulóinak közé tartozik...

Sorolhatnánk tovább... Hazánkban a dolgozók tíz és tizezrei áldozatos munka árán az esti liceumok padjaiban veszik be a tudás várait.

Írta és fényképezte
ERDÉLYI LAJOS

A menyasszony — Tóth Mária

Rákosi Anna, az osztály mindentudója

Alapítólevél HELYETT

A kárha valami mesebeli óriás-ládának estek volna neki az ácsok: ahogy szétfeszegetik a tegnap még állás-gerendázatot, a tájon puhán elomló későősz kődtárából lassan előtűnik az új, kétemeletes kerekdombi iskola. A kicsomagolás ezúttal nem sikerült «meglepetésnek». Hiába takargatták az állványok a kíváncsi szemek elől — Kolozsvár egyik legrégebb munkásnegyedének lakói már a tavasz óta tudtak a készülő ajándékról. Talán jobban nyilvántartották, mint az építővállalat statisztikája, hogyan magasodik modern, lapostetejű palotává az apró «mihelyista» házak között. Úgy jártak ide önkéntes munkára, mint a veteményes kertjükbe kertészkedni. A negyed iskoláskor pedig a nyári vakációt ezúttal iskolában — az új iskolánál töltötték; még a notórius iskolakerülők is... Minden iránt érdek: lődő, mindent figyelemmel kísérő igazi népi ellenőrzés alakult ki körülötte, amely már az átadás előtt birtokba vette a tanulás tágas, világos tantermekkel, műhelyekkel ellátott új otthonát. Nem is volt a Kerekdombnak hosszú története folyamán ekkora épület-eseménye... Ennek ellenére, az alapkőlerakásnál nem bibelődtek holmi alapítólevéllel. (Hiszen amilyen hatalmas méretű és iramú építkezés folyik mostanában Kolozsváron, arról akár egy új város-alapítólevélben is bajos volna beszámolni az utókor számára!) Alapítólevél helyett a nemrég felavatott új iskola igazgatóságának egy-egy kömüvest, villanyszerelőt, ácsot és vasast kellene a katedrára meginvitálnia, hogy minden tantárgyak legszebbikéről, a munkáról beszéljenek. A szocialista építőmunkáról, amely ezt az új alkotásunkat is létrehozta.

PANEK ZOLTÁN

Az új és a régi iskola

Íme néhány hamis papírpénz a hamburgi láda tartalmából. A 250 rubeles bankjegyre (lásd a fehér nyilat) már a horogkereszt is rákerült! A fenti bankóra pedig — felső jobbsarok — a máltai lovagrend keresztye. A győzedelmes Októberi Szocialista Forradalom keresztülhúzta a « Keleti Lovagrend » lovagjainak számításait

PÉNZHAMISÍTÓK ÉS HAMIS PÉNZEK A NEMZETKÖZI TŐKE SZOLGÁLATÁBAN

Néhány héttel ezelőtt az egyik hamburgi régi ségkereskedőnek egy kis ládát ajánlottak megvételre. A láda maga nem érdekel bennünket, annál inkább a tartalma: öt millió rubel azokból a bankókból, amelyeket a német imperialisták nyomtak 1917. és 1919. között, hogy az általuk elfoglalt orosz területeken hivatalos pénznemül használják fel őket. Az Erhardt-féle hóhérbriádok kapták volna ezeket a bankjegyeket, hogy a német tőkés megbizásából « törvényesen » összevásároljanak Oroszországban mindent, amit csak lehet. Röviden: kirabolják az elfoglalt területeket. Amikor a Vörös Hadsereg tönkrezúta az összes ellenforradalmi erőket, a nemzetközi tőke tovább folytatta aknamunkáját a fiatal szovjetállam ellen és terveiben szerepet kapott a hamispénz-gyártás is.

A húszas évek végén a szovjet cservonyec néhány hamis példányát fedezték fel a Szovjetunióban. A nyomok Németországba vezettek. A « cservonyec-per » folyamán kiderült, hogy tekintélyes angol, francia és német pénzügyi és politikai csoportosulások álltak össze a szovjet állam elleni általános pénzügyi háború megindítására. A « cservonyec-per » tehát sürgősen el kellett túsolni, és a német bíróság természetesen felmentő ítéletet hozott.

Hitler tehát semmi újat sem produkált, amikor 1942-ben a sachsenhausen koncentrációs tábor 140 foglyát hamispénzgyártásra kényszerítette. A Gestapo vezetői 1945. tavaszán nagy hamispénz-készleteket és különböző titkos okmányokat szállásztettek el az ausztriai Toplitz-tó vizébe. Ezeket ez év nyarán halászták ki, a többi között hetvenmillió font (!) értékű angol bankjegyet és — egyes jelentések szerint — Himmler naplóját is. Miután azonban a lelet olyan iratokat tartalmaz, amelyek súlyosan kompromittálják a bonni kormány és hadsereg legmagasabb személyiségeit, az okmányokat nem az osztrák hatóságok, hanem a nyugatnémet belügyminisztérium alkalmazottai vizsgálják felül.

A cservonyec-per két vádlottja: Schalwa Karumidre (balra) és dr. Weber. Ők állottak az előtérben, a kulisszák mögött pedig olyan tőkés erők, amelyek elérték, hogy a vádlottakat felmentsék

A QUIZ-ÜGY

Az amerikai televízió egyik legnépszerűbb műsorszáma a « Quiz » sok százmillió dollár jövedelmet hoz. Az egyik nagy szappangyár által pénzelt « Kérdezz-felelek » adás megkezdése előtt bizonyos Edward Hegelmayer megalkotta a stúdióban ellenjelöltje elvesztett noteszét, amelyből kiderült, hogy a vetélytárs előre tudta, milyen kérdéseket fognak feladni neki. Hegelmayer perelt, a « Quiz » adásokat felfüggesztették s a vizsgálat sok hasonló esetet derített ki. Herbert Stempel new-yorki diák például bevallotta, hogy 129.000 dollárt keresett, ennek egyötödét ő vágta zsebre, a többi az adás rendezői...

Képünk az egyik rendezőt ábrázolja (X) letartóztatása pillanatában. A rendezők még arra is megtanították a « versenyzőket », hogyan rágják az ajkukat, zsebkendőjüket, összeszorított öklüket a televízió előtt és miként « örüljenek öszintén », amikor meghallják, hogy nyertek...

KIGYÓBŰVÖLÉS — MAGNETOFONNAL

A kobra a mérgeskígyók legveszélyesebbike. Csipése három órán belül végez a jól fejlett hímefáttal. Indiában évente 20.000 ember hal meg kígyómarás következtében, a legtöbben éppen a kobraoknak esnek áldozatul. Mégis ezt a « zenekedvelő » siklót választották mutatványuk tárgyául a furulyával bűvölő hindusok. Az állatan tudósai már rég kiderítették ugyan, hogy a kobra idegrendszerét izgatják a fúvóhangszerek hangjai (a mi sündiszónák is táncol, ha fémtárgyakat ütemesen összeütünk), a hívó bennszülöttek mégis hajlamosak voltak furulyának és furulyájának bűvös erőt tulajdonítani. Egy élelmes fotóriporter aztán « technikai segédeszközökkel » rácsáfolt a tévhitre. Magnetofonszalagra vette a « táncdalt », visszajátszotta a dallamot és — csodák csodája — elbűvölten figyelő gazdája szemláltára gépzenére illegeti magát a kobra...

A stradfordi Shakespeare-színház centenáriumi színiévadja a Lear király bemutatásával zárult. Képünkön Charles Laughton, a neves angol színész (Lear) és Ian Halm (bolond)

Milie Perkins játszotta az Anna Frank naplója amerikai filmváltozatának címszerepét

Mussolini háromszázhatvannégyszer vésette be a Duce címet a római stadion mozaik padlójába. A jelenlegi olasz kormány műemléknek nyilvánította és « takarékosági okokból » nem nyúl a padlóhoz. Az ilyen « takarékoságon » csak veszíteni lehet!

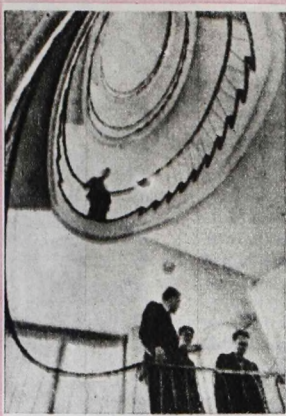
A képen látható hölgy lába körméről lekopott a lakk. Sebj. A londoni cipőtisztítók sem mennek a szomszédba egy kis leleményért. A lakkihányban szenvedő kecses lábaujjakat olcsón és gyorsan átmázolják.

A Pan Csen láma, a tibeti autonóm tartomány helyettes elnöke történelmi jelentőségű reformokat jelentett be: az utóbbi hónapokban a régi urak húszezer rabszolgáját szabadították fel

Vladimír Demihov szovjet sebéssnek sikerült műszert átültetni kísérleti kutyákba. A kétszívű kutyák remekül érzik magukat és az étvágyukra sincs panasz

Az NDK egyik legszebb és legmodernebb diáktárházának lépcsőháza. Idősebbek is gyönyörködnek benne, de inkább a liftet használják

Ebben a korszerű szlovákiai üzemben évente egymillió tonna égetett magnézitet gyártanak

Kína leghosszabb (3 kilométeres) vasúti hídjához készülnek ezek a gigantikus acéltraverzek

Lenin egykori Rolls-Royce autóját elhelyezték a Lenin-múzeumban

Nagyszerű román áruminta kiállítás nyílt Aleppóban, az Egyesült Arab Köztársaság szíriai tartományának egyik legnagyobb városában. Az ipari kiállítást sok tizezren keresték fel. A kiállítás «aranykönyve» a román ipari termékek nagy sikeréről tanúskodik.

Akárcsak Hitler, Adenauer is «fő-fővacsorán» látta vendégül a német nagytőke képviselőit. Amit ilyenkor «főznek», maguk eszik meg...

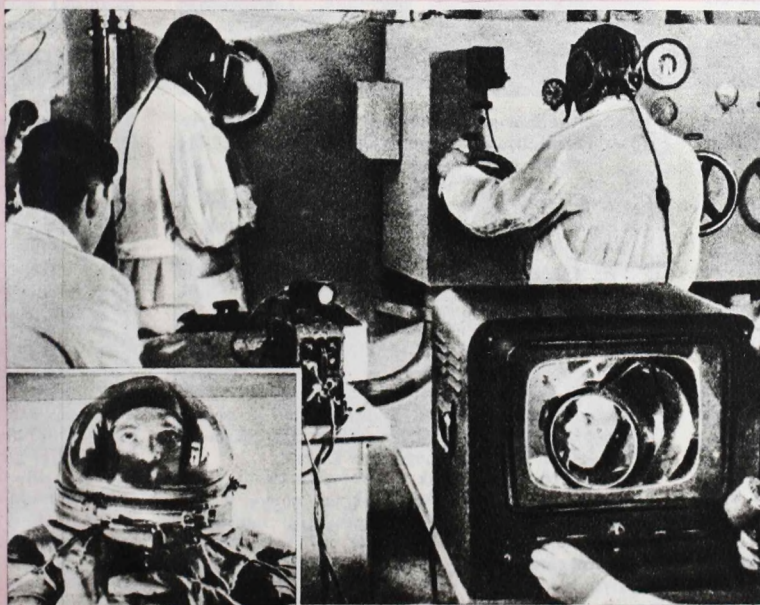
Egy párizsi festő azzal keresi a kenyerét, hogy az aszfaltra absztrakt képeket mázol. Szerencséjére Párizsban elég száraz az időjárás

Kivégzési főpróba Schröder nyugatnémet belügyminiszter csapataival. A béke erőt azonban nem lehet «falhoz állítani»!

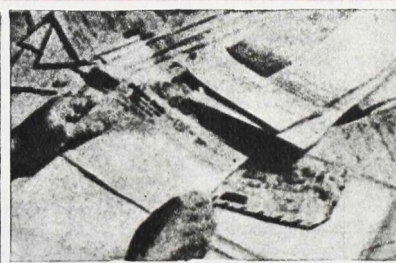

J. Glenn amerikai pilótafőhadnagy űrrepülésre készül... de mi lesz, ha — mint annyi-szor — felrobban a trösztök gyártotta rakéta?

A legtöbb esélyük a szovjet jelentkezőknek van. Íme, az egyik közülük...

... akit a különböző vizsgálatok alkalmával televízióon figyelnek a tudósok

A szovjet űrhajózási bizottság asztalán halomban hevernek az űrrepülésre ajánlkozóknak a világ minden sarkából érkező levelei

ÖSNYOMTATVÁNY VADÁSZOK

A marosvásárhelyi Teleki-téka egy laboratóriumnak kinevezett kis szobáskájában Bustya Endre, a könyvtár tudományos munkatársa, ollóval, csipesszel boncolja a régi fóliánsok, ösnyomtatványok bőrkötéses tábláit. Kézirat-törödékek, eddig ismeretlen ösnyomtatványok után kutat.

— Hogyan kezdődött az ösnyomtatvány-vadászat?

— A könyvvállomány szokásos felülvizsgálása során — magyarázza Bustya Endre — kezünkbe került néhány kötet, amelynek megrongálódott fedőtáblája mögül ösnyomtatvány-törödékek bukkantak elő. Elhatároztuk, hogy közelebbről is megvizsgáljuk ezeket a könyveket.

— Eredmények?

— Ime: ezt a kötetet például Krakkóban nyomták, 1613-ban. Kolozsvárt újrakötötték. Tábláját már kiürítették. Salamon és Markalf történelmének, Ilosvai Selymes Péter Ptolemeuszának értékes törödékei kerültek elő.

— Tudományos szempontból már feldolgozták a leletet?

— Még nem értünk a végére, de nagy vonalakban már tisztázódtak a kérdések. Salamon és Markalf történelmének minden valószínűség szerint Heltai Gáspár kolozsvári nyomdájában készült 1585-ben. Az első 1577-es kiadásból két példány ismeretes, Budapestben és Esztergomban őrzik őket. Az ösnyomtatványokkal foglalkozó szakmunkák régóta emlegetnek — egykori forrásmunkákra hivatkozva — egy 1585-ös kolozsvári kiadást, amelyből azonban egyetlen példányt sem ismertek eddig. A most előkerült törödékek vízjele, ortográfiája, betűtípusa és egyéb tipográfiai jellegzetessége arra utal, hogy ráláttunk a régóta keresett kiadásra. Az eredeti mű 64 oldalából 8 teljes, ugyanannyi csonka oldal került elő. Hasonlóan érdekes unikum a most felfedezett Ilosvai-törödékek is. Mindmáig ismeretlen ösnyomtatvány, amelynek tíz teljes, tíz csonka oldala értékes meglepetéssel szolgált az irodalomtörténészeknek: «Ptolemeusz történelme» ugyanis új szövegváltozattal gazdagodott. A fejezetközű négyes soros szakaszok ebben a kiadásban ötödik sorral gyarapodtak. Vagyis az eddig ismert Ilosvai kiadások csonkák!

— Más felfedezés?

— Sztármári Baka Péter Halotti prédikációjának teljes korrektúrapéldánya 1667-ből, Balassi Bálint — Rimai János Istenes énekeinek 1701-es kiadása. Mindezek rendkívül értékes leletek, hiszen magyar vonatkozásban az ösnyomtatványok kora 1711-ig terjed.

— A marosvásárhelyi könyvtárak történetében volt-e már korábban is figyelemreméltó felfedezés?

— Konkcz József könyvtárlából fejtette ki Lupui Vajda énekét és a XVII. századból származó históriás éneket. Farczady Elek nagy feltűnést keltő negyedik magyar nyelvemlékét a Bolyai könyvtár egyik régi kódexében fedezte fel.

— Mi történik az előkerült kéziratokkal?

— Miatun «személyi adataikat» tisztáztuk, besoroljuk őket a Teleki-könyvtár rendes állományába, azután pedig a kutatók és a nagyközönség rendelkezésére bocsátjuk őket.

E. L.

A Bruckenthal MÚZEUMBAN

Hét millió lejt áldozott az állam a szebeni Bruckenthal múzeum restaurálására. A munkálatok nem sokára befejeződnek, s a palota megfiatalodva, régi fényében ragyog. Kilenc évi szünet után megnyílt a múzeum történelmi osztálya. A régi anyagot a legújabb ásatások leleteivel egészítették ki és tudományosan rendszereztek. A történelmi részleg az ország egyik leggazdagabb, legkorszerűbb gyűjteményévé lett. Gazdag a múzeum zenetörténeti anyaga is. Kötegekben állnak három fiókban a Haydn kéziratok s a korabeli másolatok. Közöttük a G dur szimfónia.

Fogarasz, Szelistye, Nagydísznód... A színpompás román és szász népviselet hazája. Nem véletlen, hogy a külföldi látogatók nagyrésze a múzeum néprajzi osztályán időzik legtovább. Kétszáz évvel ezelőtti parasztszobák, ősrégi, festett szász bútortok, művészi ikonok, varottasok láthatók itt. Engem elsősorban a modern kerámiák ragadtak meg. Az üvegszekrényben egymás mellett állnak a kétszáz éves alkotások és a népművészeti szövetkezet exportra készített kerámiai stílusával. Ezért örvend világviszonylatban olyan nagy sikernek a hazai kerámia.

A képtár kincsei világhírűek. Reprodukcióikat a művészettörténeti könyvekben lehet látni. Bár új alkotásokkal csak a hazai anyag gyarapodott, a múzeumlátogatót az olasz és németalföldi klasszikusok terméiben is értheti meglepetés. A dúsan díszített barokk zeneteremben áll például a képtár két rendkívül értékes alkotása — két Rubens-festmény. A napokban érkeztek vissza Bukarestből, ahol szakavatott kezek restaurálták. Most visszanyerték eredeti fényüket. Egy másik, kisebb teremben, csodálatos tűző arckép alatt apró cédula: «Tiziano Vecellio da Cadore — Ecce homo». Néhány héttel ezelőtt még kérdőjel

Haydn Szebeni szimfóniájának fedőlappja, és Arnold Henrich, a múzeum kéziratárának őre

állott a festő neve mellett. Ma már eltűnt a kérdőjel. Ionescu elvtárs, a múzeum igazgatója — hosszas levelezés után — a napokban kapta kézhez az olaszországi szakértők véleményezését, amelyben minden kétséget kizáróan eredetinek fogadják el az Ecce homo-t...

Széles üvegszekrényekben állnak a reneszánsz káprázatos díszítésű miseruhái. Állítólag európai viszonylatban ritkaságszámba mennek ezek a félévezredes, csaknem teljes épségben fennmaradt ruhák. A vatikáni múzeum annakidején többször is kérte, adják át a műremekeket. Szerencsére a Bruckenthal múzeum megőrizte kincseit...

Nehéz folytatni. Bocskai művészi kivitelű buzogánya, Apafi címere, Van Dyck festménye, a XV. századból származó német eredetű, hazánkról szóló aranyozott kódex — száz és száz értékes múzeumi tárgy található a Bruckenthal múzeumban, amelynek leírásához kötetekre lenne szükség.

(—)

A KONSTANCAI MOZAIK

Ritkaszerű színes mozaikra bukkantak az össze- és kitért Ovidius tér mögött. A régészek és műtörténészek feltevése szerint a mintegy kétezer éves, teljes épségben megmaradt mozaik-«szőnyeg» egy tengerre néző ókori palotához tartozott. Azt azonban még nem sikerült eldönteni, hogy milyen célt szolgált. Nyitott terasz vagy belső terem padozatát díszítette? Vagy egy bazilika előtti kis térséghez tartozott? Erre a kérdésre csak a további feltárások adhatnak választ.

Egy dolog azonban kétségtelen: a több mint 1600 négyzetméter borító, nagy művészi ízléssrel tanúszkodó, virágmintás kőpadló rendkívül értékes lelet, a maga nemében egyedülálló Európának ebben a részében. Csak Olaszországban és Kisázsiaiban tártak még fel hasonló műemlékeket.

A konstancai ókori mozaik «felfedezésének» nincs szenzációs története. Tudjuk, hogy a római birodalom idején a mai kikötőváros helyén virágzó város terült el: az egykori Tomis. Az ókori település a mai város szintje alatt 4–5 méter mélységben fekszik.

S mi sem természetesebb, hogy ez év nyarán, amikor Konstanca nagyaranyú lakásépítkezések indultak meg, a helyi «Vasile Pirvan» régészeti múzeum munkatársai «riadókészenlétbe» helyezkedtek. Várakozásaikban nem is csalókoztak. Szinte mindenütt, ahol az építők munkások csákánya feltúrta a földet, a legkülönbözőbb ókori emléktárgyak kerültek napvilágra. Alig két hónap alatt nem kevesebb, mint 115 régészeti műemlékre akadtak: antik utcák, templomok romjaira, márványszobrokra, művészi kivitelű aranytárgyakra, régi érmékre... S az egészet betetőzte a remek mozaik.

Nyomban a mozaik megtalálása után a helyi hatóságok beszüntették itt az építkezést s megkezdődött a szakszerű régészeti ásatás. A feltárt lelet nyomban idevonzotta az ország legkiválóbb régészeit és más szakembereit. A tudósok nézetei nem mindig egyeztek a részletkérdésekben, de abban mindannyian egyetértettek, hogy a világon eddig ismert egyik legszebb mozaikpéldányról van szó.

A konstancai helyi hatóságok azt tervezik, hogy a mozaikot magába foglaló antik épület egész környékét szabadtéri régészeti múzeummmá képezik ki. Természetesen a terv megvalósítása még hosszú időt vesz igénybe.

A mozaik földrétegtől megszabadított részét vastag téli öltözetrel látták el. Vékony homokréteget hintettek rá, erre pedig egy méter vastag agyagréteget raktak... Tavasszal azonban lekerül a téli bunda róla s teljes gözzel megindul a gondos, nagy figyelmet igénylő feltárás.

Nincs messze az idő, amikor tengerpartunk látogatóinak újabb látványosságban lesz részük. Az eredeti formájában helyreállított antik építményt ritka kincsével, a «konstancai mozaikkal» dtadjak rendeltetésének, a népi művelődés szolgálatába állítják.

ÉVSZÁZADOK ÜZENETE

DON JUAN UTOLSÓ KALANDJA

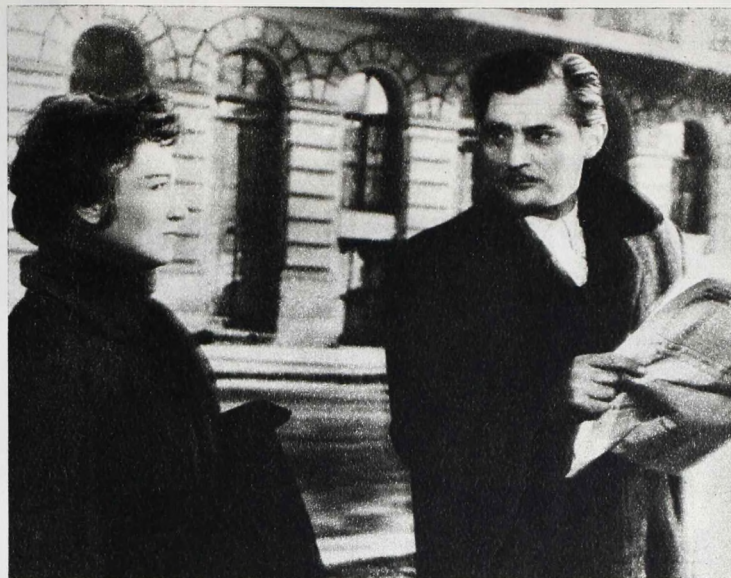
Ez a vigjáték — az utóbbi időben nálunk bemutatott jó magyar filmek: az Édes Anna, a Razzia, az Álmatlan évek után — csalódást okozott. A film alapötlete nem rossz, de nem is új. Egy klasszikus hős belekerül a mai világba, szembekerül az új társadalom eszméivel, életformájával, s így nevetségessé válik. Sok író és filmrendező alkotott már hasonló témájú remekművet. Ezek — eszmei szempontból — azért kiválóak, mert a régi világból «feltámadt» hős az új világban tényleg új eszményekkel kerül konfliktusba, s ezeken bukik el. Nem lehet ugyanazt mondani Don Juanról. A filmben ugyanis ez történik: Don Juan hajdanában megátkozták, hogy addig éljen, míg egy nő «nemet» mond neki, s akkor váljon kőszoborrá. Azóta 400 év telt el, s még mindig él. Budapestre kell kerülnie, hogy pórujárjon, szoborrá váljon, mert a pesti nők olyan erényesek, hogy még egy argentin milliommossal keresztezett Don Juan csábítása sem fog rajtuk. Szóval, Don Juan egy pesti nő erkölcsi megingathatatlanságával kerül összeütközésbe. Ez az erényesség — persze — képviselhetné a szocialista erkölcsöt is. De nem képviseli. A megközelíthetetlen nő fogalma ugyanis nem feltétlenül azonos azokkal az új eszményekkel, amelyeken Don Juannak végül is el kellett volna buknia.

A giccsen kérődző kispolgár mégis pánikszzerűen ostromolja a jegypénztárakat. Miért? Talán nem a mondanivaló szegénysége, hanem a művészi forma gazdagsága, újszerűsége vonzza? Aligha. Ebben a filmben ugyanis viszonlítottuk a régi polgári filmvigjátékok sok olcsó, elkoptatott fordulatát. Lehet, hogy épp ez tetszik egyeseknek. Ízlés dolga.

Szegény Don Juannak 400 évig kellett élnie, hogy végül meghaljon egy pesti nőért. A filmnek nem jósolunk ilyen hosszú életet.

A DZSUNGEL KÖNYVE

Vegyes érzelmekkel néztük újra végig Korda Sándornak ezt a régi filmjét, amely majdnem 20 évvel ezelőtt készült Hollywoodban, s amely azóta bejárta a világot. Az ismert Kipling-regény filmváltozata eszmeileg zavaros: értékei mellett komoly hibái vannak. A dzsungelről s annak állatvilágáról készült színes felvételek szépek, s különösen a mi számunkra igen érdekesek. Egy-két haladó gondolatot is felfedezhettünk a filmben. Mikor a faluból a három arany-éhes ember a dzsungel rejtett kincsestárába kerül, az állatok mindvégig nyomkövetik őket, s megvetéssel, nemes fensőbbiséggel figyelik a pénzhabszoló emberek gyilkos

A Hunnia filmstúdió új alkotása, az Álmatlan évek, a magyar munkásmozgalomból ihletődött

kapzsiságát. Ez a jelenetsor azt sugallja a nézőnek, hogy az ilyen emberek aljasabbak az állatoknál, mert «akkor is ölnek, mikor nem éhesek». Sajnos, nem tűnik ki elég világosan, hogy az embereknek csak bizonyos csoportjai ilyen aljasok. A film az embereket általában mutatja rossznak, s a dzsungel világát ugyanakkor idealizálja. Ebben az álromantikus színezetben az állatok igazságosabbak, nemesebbek az embereknél. Itt különben egy ellentmondás is van: az állatok a köztük felnőtt Mougliat mégsem az állati, hanem az emberi tulajdonságaiért: okosságáért, igazságosságáért ismerik el a dzsungel urának.

Az egész filmben kísért a természethez való visszatérés filozófiája. Igaz, ez a téveszme Kiplingnél is észrevehető, de nem ennyire. Szembetűnően mutatja ezt a film befejezése: a tűzvész után Mougli — az emberi közösségből kiábrándulva — az állatokkal együtt visszatér a dzsungelbe. A könyvben ez nem így van. Mougli visszatér az emberek közé, anélkül, hogy szakítana a dzsungel világával.

Ez az eltérés Kipling szellemétől — nem véletlen. A film alkotói szándékosan átsiklottak a könyv haladászellemei részei fölött, de bezzeg kidomborították a tévedéseit, kibővítették és «továbbfejlesztették» — persze, rossz irányba — amúgy is hibás gondolatait. Így olyan film született, amely nem annyira Kipling könyvéhez hű, mint inkább az amerikai filmgyár szelleméhez.

TÖRÖK LASZLÓ

— ÚJ FILMEK —

1. Irina Petrescu A Duna hullámai című új román filmben, Anna szerepében
2. Jelenet a Tavasz című jugoszláv filmből
3. Szombrero — az új szovjet ifjúsági film
4. Már vetítik nálunk is a Lenfilm stúdió új alkotását, a Kincskeresőket
5. A Ne várd májust című jugoszláv vigjáték, a Tavasz folytatása

A marosvásárhelyi Állami Szekely Színház most mutatta be az Optimista tragédiát. Képünk a darab egyik próbáján készült: Tompa Miklós, a művészet érdemes mestere rendezői utasítást ad a színészeknek

Tanai Bella a komisszárnő szerepében

Erdélyi Lajos felvétele

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Színház sikerrel mutatta be — magyarul első ízben — C. Teodoru Oroszlánrész című vigjátékát Völgyesi András rendezésében. Képünkön a második felvonás egyik jelenete: Luigi (Batka László), Motoc (Mester András) és Pompilian (Király József)

Paszjár Sándor felvétele

Vadász Zoltán mint Vintila Girfu és Dukász Anna mint Fana, Paul Everac Dr. Cristea házassága (Időzített robbanás) című darabjának egyik jelenetében (Állami Színház, Nagyvárad)

Davidovits László felvétele

Mozi-rajongó, Szatmár. Mi is szeretettel emlékezünk Walt Disney egykori rajzfilmjeinek mulatságos hőseire: Miki egérre, Donald kacsára, a kedves törpékre. Úgy látszik azonban, hogy a gyermekek egykori barátja a rémregények romboló befolyása alá került. Erről tanúskodnak legújabb rajzfilmjei, különösen új Hófehérke feloldozása. Szomorú dolog, hogy az egykor oly egyszerű művész, engedve a

kapitalista világban dülő borzalom-hullámnak, kiváló képességeit újabban olyan rajzfilmekre pazarolja, amelyeknek káros hatása ellen a józan kritika kénytelen felemelni tiltakozó szavát.

K. L. Marosvásárhely. Az Ön barátja téved. Az Embersorsnak Nyugaton is hatalmas sikere volt. A világ legkülönbözőbb kulturális központjaiban megjelenő film- és művészeti folyóiratok a legnagyobb lelkesedés és elismerés hangján írnak róla. A Londonban megjelenő Films and Filming folyóirat például részletes cikkében többek között így értékeli:

« Sok filmet készítettek már a háború borzalmairól, a haláltáborokról, az ott hontalanná vált gyermekekről. Akadt ezek kö-

zött néhány igen értékes alkotás, de egyiknek sem sikerült az egyszerű és egyben, olyan kiváló orosz embert ennyi közvetlenséggel, ilyen egyszerűen, élethűen, ennyi őszinteséggel és szenvedéllyel ábrázolnia. Az ábrázolás mélysége egyesül ebben az alkotásban a filmtechnika kifjezőeszközeinek gazdaságos felhasználásával. Íme, ez a magyarázata annak, hogy miért gyakorol olyan mély hatást ez a filmalkotás a közönségre. »

L. I. Bukarest. Gershwin Porgy and Bess című operájának filmváltozata már elkészült. Bess szerepét Dorothy Dandridge, Porgy-t Sidney Poitier, a két neves néger művész alakítja.

Dinnyevásár

SIMON MAGDA KARCOLATA

Egy ember állott a szekérfasban, harmincnál aligha idősebb parasztember, csipőre rakott kezekkel, kék surcstőben s olyan dühösen, hogy majd felnyársalta, aki eléje került.

Mint utólag megtudtam, azért dúlt-fúlt, mert elbolondították. Azt mondták neki, hogy hétköznapi jobb ára van a dinnyének, mint hetivásárkor. Ő meg bekocogott a teméntelen dinnyével, huszonhét kilométerről, szorgos munka idején; rongálta a szekérét meg a lovait, aztán azt se kérdezte senki, hogy: ebkutya, miért jöttél?

Tavaly nyáron történt ez, egy szerdai napon, ami tudvalevően legrosszabb piaci nap mifelénk. Nekem se jutott volna eszembe dinnyét venni, mikor jó friss szekeres dinnyét leginkább csak hetivásárkor kapni. De ha már így adódott, gondoltam egyet.

— Volna egy jó dinnyéje? — léptem közel a szekérhez.

— Meghiszem azt! — hajította felém rátartian. — Aki még nem evett az én dinnyémből, az nem is tudja, hogy mi a dinnye...

Erre még jobban megnéztem az embert.

Sovány volt, de nem zörgöcsontú, mint aki sajnálja magától az ételt, hanem szíjas, kemény s fekete, akár az úszók. Valósággal rá volt égve a bőr a képere meg a két karjára. Esküdni mertem volna, hogy a maga gazdája, mégpedig középparaszt, az képes így ledolgozni magáról a húst.

— Minálunk terem az igazi dinnye, csak azt híjják valaminek, — mondta tovább. — Ide nézzén! — kapott fel a tetősen megrakott szekér közepéről egy óriási, haragosszöld dinnyét, olyan könnyedén, mintha gumiból lett volna, — ez dinnye... Vértelű, barátmagú... Feljárhatja százszor a piacot, akkor se kap ilyent...

Anélkül, hogy kértem volna, fellekelte a fenenagy dinnyét s úgy nyújtotta felém a takaros, szegletes léket élesre fent, konyhakésnek is beillő bicskája hegyén, hogy mozdulata maga volt a megtestesült kihívás. Hát még a hangja:

— Tudomisten, hogy ilyet nem evett még!

Kedvem lett volna rászólni, hogy: hohó, csak ne olyan magas lóról, ettem én már jót. De aztán elhallgattam magamnak, mert a dinnye valóban remek volt. Friss, aromás, mézédés.

Olvasott az arcomon, mert tovább hetvenkedett:

— Ha ez se dinnye, én se vagyok becsületes ember... Nem rakok én szemetet a földbe...

Fellekelt dinnyét nem szokás otthagyni, ez írtatlan törvény, hacsak nem ehetetlen. Mégis be kellett vallanom, hogy nem vagyok dinnyevásárhoz felkészülve, még az sincs, mivel hazavigye.

— Hazaviszem én, — ajánkozott erre meglepő készséggel — ha már eladtam a többi. Csak adja meg a címét, adjon felpénzt s mondja meg, hányat veszen?

Pillanatig haboztam, hogyhát ezt az embert mégis csak most látom először. Észrevette s azon nyersen kitört belőle a sértődöttség:

— Gazda vagyok én, nem afféle bugris, mit gondol?! — s már dugta is orrom alá a községi néptanács által kiadott östermelői igazolványt, melyszerint Szabó János a saját portékáját árulja. — Híjta engem brigádosnak is, maga az elnök hívott, nem kell gondolni, hogy tizhús lej kihúz a sárbul, — hallgatott el nagyot fújva.

— És maga mit mondott rá?

— Mire?

— Hát az elnök hívására.

Furcsálta, hogy éppen ez érdekel, de azért megfelelt:

— Mit mondtam vóna? Azt mondtam, ami a való, hogy jó nekem így is... Ráérek még... Nem égetik az én kapcát...

Miután ezt így megtárgyaltuk, kiválasztottam négy testes dinnyét, felírtam egy újság szélére a címem s leolvastam hús lej előleget. Azzal mentem a dolgom után.

Várom délből az embert, nem jön. Elmúlik két óra, el a három, nem jön. Na, ez felültetett engem s tetejébe a pénzemet is elvitte. De jól van ez nekem, ha a magánszektor támogatom. Így füstölögtem magamban késő délutánig, akkor állított be az én emberem. Lihegve, mint a meghajszolt ló; hőségtől átizzott fekete bőre fénylett, akár a köszén.

— El van rontva a nép, — zsémbelt vénemberesen, miközben a még neki járó pénzt gondosan berakosgatta az igazolványába —, mán csak az ócsót keresi, jó neki a poshadt, szálított dinnye is... Na, de azt várják, amíg én megegyeszer belejövök a piacukba...

Megpöccintette a kalapja szélét s már ment is, éppencsak egészséget kívánt még a dinnyék elfogyasztásához.

Azt hittem, sose látom, de a véletlen idén nyáron megint utamba hozta. Egy bútorüzlet aajtán lépett ki, abban a pillanatban, mikor arra haladtam. Noha vásárnapi agyusztrirungban volt s az arca is másnak, nyugodtabbnak látszott, rögtön megismertem.

— Itt vótam bútor venni — mutatott vissza a kirakatra —, jövő héten már jövök is érte a szekérrel.

— Hogy milyen bútor vettem? — ismételte meg kérdésemet. — Olyan négyezeröttszáz lájosat, — mondta magátólértetődően, mintha egy pár tojás áráról beszélt volna. — Drágább nincs, — tette még hozzá.

— Akkorhát beütött idén a dinnye.

— Nem a dinnye ütött be, hanem a társas. A dinnye idén nem sikerült, nem: akkor vót rá a meleg, mikor kellett vóna...

— Hát maga bement a társasba?

Porzolt Borbála rajza

— Bé én, még az őszön, — mondta a világ legtermészetesebb hangján, s úgy nézett rám, mint aki nem érti meglepődésemet. — Láttam, hogy meneget a falu, gondoltam, csak így jó... Akkor meg mit cégezreztessen magam?

Megint úgy váltunk el, hogy vagy találkoztunk, vagy se, aztán még négy hét sem telt belé s újból összeakadtunk, ezúttal az áruházban.

A lépcsőn igyekezett lefelé, nagy csomaggal a hóna alatt, most ő volt, aki megismert. Kezet ráztunk, mint régi ismerősökhöz illik s miután egymás egészségét megérdeklődtük, feltettem a szokványos kérdést: mi újság magukfélé?

— Hát — mondja erre kicsi, de jelentőségteljes szünetet tartva —, az az újság, hogy megvettem a brigádos-nadrágot...

Néztem rá, mint aki kukkot se ért az egészről, ő meg emeli a csomagot s ahol megnyílt a papír, mutatja, hogy milyen szövetet vett.

Látom, tapogatom a szövetet, azt is tudom, hogy struxnak nevezik s hogy briccsesz szottak csinálni belőle, mégse tudom, mit akar vele mondani János gazda.

— Ő meg somolyog, mint aki tréfacsináló kedvében van.

— Nálunk a kollektívában mind ilyet hordanak a brigádosok... Gondoltam, én se leszek alábbvaló...

Értem már, hogyne érteném, egyből eszembe jut a tavalyi beszélgetés.

— Ilyet viselt a székelyhídi gróf is, ha vadászni ment... Ha neki jó vót, jó lesz nekem is... Űtet is csak anya szülte...

Efféléket mond és simogatja kedvtelve a szövetet.

— Hát aztán, hogy történt?

Felüti a fejét, elszigorodik az arca, most megint olyan vénemberes, mint a gyermek, mikor maskurába öltözik s bajuszt ragaszt magának.

— Nízze, én olyan ember vagyok, hogy nem szeretem a fél munkát... Úgy vagyok a szocializmussal is, hogy ha mán kezdtem, hát be is végzem... Mer, hogy veszi az ki magát, ha az ember csizmát húz a fellábara, a masikkal meg úgy marad, mezítlábosan...?

VICTOR TULBURE:

AKÁR A LEVEGŐ S A VÍZ

Aki ember, bizton élvezze itt

Házát és kertje friss gyümölcsseit,
Legyen mindig kenyere, telt kupája,
Télen befűtve vünjon rá a kályha!

A reggele is legyen olyan tiszta,
Mint amikor a forrás vizét issza —
Es soha más fol: ne szálljon egére,
Csak a gyárak füstjének terebélye!

Mig fiatal, legyen holdatlan estje,
És zokon soha senki ne vehesse,
Ha szereimesek feje fölött halkan
Egy villanykörte kialszik a parkban.

Jő, jönni fog a csodálatos hajnal,
Telve nagy fénnel, csönddel, puha dallal.
De addig mi nem vesztegelhetünk,
A béke pajzsa védje életünk,
S az tűzzel, vízzel, levegővel ér fel.

Testvér, akárhol élsz, légy mindig éber.

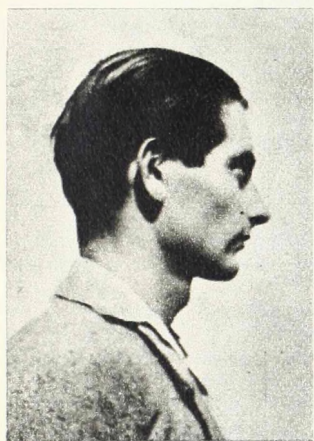
MAJTÉNYI ERIK fordítása

ÚJ ÍRÓ-NEMZEDÉK

Hajdú Zoltán
költői indu-
lásának első
évében

Hajdú Zoltán 1947 őszen hűbörös hányattatások után, hadifogságból visszatérve ifjúsági aktivista-ként dolgozott. Nem készült költőnek, de meglátta a születő újat, el akarta mondani másoknak is, mindenkinek; fel akarta nyitni a szemüket életünk mindennapos csodáira. A költészet: a nép szolgálata. Ez volt ars poeticája. 1948–49-ben jelennek meg első, harcos, új valóságunkat tükröző versei. Első önálló kötete a Mindhaldlig (1951). További kötetek: Csillagok a Maroson (1954), Egyszerű ének (1956), Furulyaszó (1957). Az Ifjúsági Kiadó gondozásában jelent meg a Kirándulás című gyermekvers ciklusa és Farkastanya című verses népmese feldolgozása. Az állami díjas költő újabb versei líránk legjavához tartoznak.

Majtényi Erik,
a kezdő újságíró

Majtényi Erik állami díjas költő kezdő vidéki újságíró volt, amikor hazánk történetében bekövetkezett a nagy fordulat. Már írogatott, de kötete még nem jelent meg. A népi hatalom több mint egy évtizede alatt kifejtett munkásságát az alábbi számok jelzik: megjelent kilenc verseskötete (amelyek közül az Őrségen című elnyerte az állami díjat) és hat műfordítás-kötete. Válogatott verseinek kötete román nyelven is megjelent. Írt ezeken kívül több verses könyvecskét gyermekek számára, s még többet fordított különböző idegen nyelvekből. Sokoldalú írói munkássága mellett nem vált hűtlenné a szerkesztői asztalhoz, ma is tevékeny publicista.

Hosszú utat tett meg Mircea Dumitru, míg szülőfalujából eljutott az egyetemre. Ez a kép is azt bizonyítja, hogy mekkora öröm, lelkesedés töltötte el kolozsvári diák élete első napjaiban, népköztársaságunk kikiáltásának első évében. S ezután már simább, könnyebb az útja: a párt nevelte, tanította. Huszonöt éves korában már olyan regénnyel büszkélkedhetik, mint a Fehér kenyér, amelyért később állami díjat is kap, majd két elbeszélés-kötete lát napvilágot. Fejlődését a néphatalom teremtette feltételek segítették elő, s ma Mircea Dumitru, földműves szülők gyermeke, az ország új értelmiségieinek képviselője, akire igen fontos, felelősségteljes tisztségek hárulnak. Ő az Írószövetség kolozsvári fiókjának titkára, a Tribuna főszerkesztője.

Szabad hazánkban — a Román Népköztársaságban — olyan új írónemzedék nevelkedett fel, mely minden idegszálával a nép életéhez tartozik, az építést, a munkásosztály harcát magáénak vallja, maga is harcos. Pályafutása annak bizonyítéka, hogy a népi demokratikus rendszer kulturális politikája kibontakoztatta a nép fiatalok tehetségét, ajtót nyitott számukra a jövőbe, hogy tevékenységükkel a szocializmus ügyét szolgálják. Itt közölt képeink azt kívánják bemutatni: honnan jöttek ezek a fiatalok, honnan emelkedtek — a párt irányításával, sok társukkal együtt — a szocialista realizmus új íróinak megtisztelő és felelősségteljes rangjára.

Hornyák József, a nagyenyedi
nyomdász-gépmester

Felismerik-e ezen a felvételen Hornyák Józsefet, az Utunk szerkesztőjét, a Virágos vén berek és a Nyárfák finomhangú, avatott tollú szerzőjét? A fiatalember, aki itt a lencsébe néz: nagyenyedi nyomdász-gépmester, aki ekkor még csak nem is álmodhatik arról, hogy egyszer maga is kéziratok szerzője lesz, hogy egyszer az ő írását is szedik, tördelik, nyomják, majd kartársai és harcostársai, akik a munka megbecsülésére, pontosságra — igazi írói erényekre tanították. A nagyváradai Fáklya szerkesztőségében megy át az újságíró-tűzkereszt-ségén, később Gaál Gábor is felgyel karcolataira, rajzaira. Novellás kötetek után most társadalmunk átfogóbb, tágabb ábrázolását várják tőle olvasói és a kritikusok.

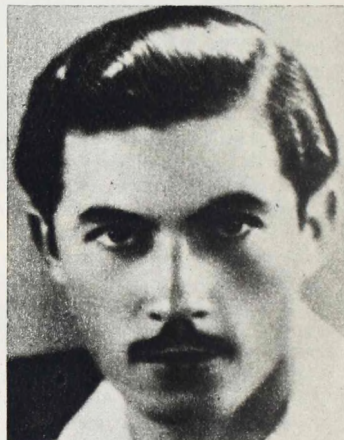

Mircea Dumitru
1948 telén gon-
dolt először re-
gényírásra

Titus Popovici
mint frissen érett
diák

Titus Popovici, az új román írónemzedék egyik letehetségebb képviselője, 1947-ben maturáns diák volt Nagyváradon. Még senki sem ismerte a nevét, csak ő álmodozott első nagy regényéről, amely hét év múlva, 1954-ben napvilágot is látott. A «Străinul» (Az idegen) volt ez, amely azóta román nyelven három kiadást ért meg, s megjelent csehül, magyarul, angolul és franciául. Négy esztendő elteltével, 1958-ban megjelent második nagy regénye, a «Setea» (Szomjúság), amelyet a román irodalmi bírálat egyhangúlag az esztendő egyik legjelentősebb irodalmi eseményeként értékel. A regény már megjelent cseh, francia és angol nyelven most készül a magyar fordítása. Titus Popovici pályája egyik legtipikusabb példája a népi hatalom éveiben kibontakozott új írói tehetségek érvényesülésének.

Papp Ferenc,
a szakszerve-
zeti aktivista

Egy sokat átélt fiatalember aktivistaként járja 1947. őszen a felső marosmenti fetelepeket. Munkásokkal, favágókkal, erdei emberekkel dolgozik együtt. Az ott szerzett élmények érlelik íróvá. 1950. januárjában jelenik meg az Utunkban első novellája. Első írásaiban frisshegyű, bátor író jelentkezett, aki tudatosan fordult életünk döntő, előtérben álló kérdései felé. Papp Ferenc majd minden írásában az újért vívott küzdelem, a bonyolult osztályharc ábrázolója. Első regénye az Acélfogak 1953-ban jelent meg. További művei: Új mozdony (regény), Viharos tető (regény), Lelkiismeret (elbeszélések), Remény (regény), Csalódás (elbeszélések). Legutóbbi írásai az írói fejlődés újabb állomásait jelentik munkásságában.

Huszár Sándor
újságíró munkás-
ságának kez-
detén

Huszár Sándort szülei éjt nappallá téve taníttatták. De a tehetséges munkásifjú nem érettségizhetett volna, ha rendszerünk — mint annyi társát — nem karolja föl. A kolozsvári cipőgyárban dolgozik — s közben magánúton végzi a középiskolát, midőn a jószemű munkáslevelezőt az Igazság riporterevé léptetik elő. Ekkor szerzett élményanyagából kerekednek ki első novellái, elbeszélései. A később három kötetben (Valaki közbeszól, Mátiskó, Számadás helyett) kiadott írásai is mind hősi munkásosztályunk harcát, önfeláldozását ábrázolják. Sok reményre jogosító írói tevékenysége közben nem szakította meg egyetemi tanulmányait s tanári oklevelet szerzett. Ma a kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója.

Öfelsége – a butaság

A KIRÁLYNŐ DIDEREG

A CSÁSZÁR GOMBÓCOT KÖVETEL

V. Ferdinánd osztrák császárnak egyszer bemutattak egy Jakabffy nevű fiatal vicispánt. – Milyen fiatal és már Jakabffy? – szolt meglepődve.

Meglehet, arra figyelmeztették eleve a „felséges urat”, hogy majd a fiatal ember vicispán voltán lepődjék meg, ő csak összerévesztette a dolgot. De azt is mondják, hogy máskor meg Prágában kiáltott fel egy ifjú cseh főúr láttára: – Milyen fiatal és már cseh!

Mert gyöngösége volt a fogalmak és helyzetek összezavarása. Mikor ispotálylátogatáskor megkóstolta a betegek levesét, kijelentette, hogy a huszárság felvonulásával meg van elégedve, jóllehet, a balszárny egy kicsit ingadozott; hadgyakorlaton meg azt mondta: «A magam asztalán is alig van különbség: csak még egy kis só kellene bele.»

A prágai Hradsin falai közé vonult koronájavesztett uralkodó követeli legkedvesebb ételét, a szilvágombócot, melyről az orvosok tiltják, és egész tépett méltóságával kiált föl:

– Császár vagyok, gombócot akarok!

KIRÁLYI KÖRÖM

II. Viktor Emanuel olasz király «eredeti ajándékkal» kedveskedett a metresszeinek: nagy lábujjának a körmét egy álló esztendeig nőni engedte, csak minden év januárjának első napján vágatta le. A centiméternyi, vagy ennél is hosszabb «ereklyét» rábízták az udvari aranyművesre, aki fényesre csiszolta, aranyba foglalta és gyémántokkal körítette. Az ékszerre varázsolt körmös azután az akkori szerető kapta meg emlékül...

Deák Ferenc rajza

Híres történet volt Maria Antoinette ingváltása. Egy hideg téli reggelen a királynő kilépett az ágyból és lebecsátotta a hálóingét, hogy ráadhassák a nappalit. Ez a feladat a főkomorna kötelessége lett volna. Igen ám, de bebókolt a dame d'honneur, az első palotahölgy. Az ingfeladás most már az ő joga és kiáltása. Átveszi a főkomornától az inget, s adná is fel a meztelenül didergő királynőre, de kaparnak az ajtón (a felségek ajtaján tilos volt kopogtatni) és belép az orleansi hercegné. Az ingfeladás most már a hercegné szabadalma. Lehúzza kesztyűit és átveszi az inget, de nem ám az első palotahölgytől, ezt az agyafúrt illemszabály nem engedélyezi. Az ing visszavándorol a főkomorna kezébe és ez közvetíti tovább az orleansi hercegnéhez. Maria Antoinette szerencsétlenségére megint kaparnak az ajtón és beköszönt Provence grófjának (a későbbi XVIII. Lajosnak) a felesége. Az udvari ing-jog cikkelyei szerint az elsőbbség most már őt illeti. A királyné rózsás teste kékülni kezd a hidegben. Áll, topog, reszket és bújniék már az ingébe. Nincs irgalom. Le a kesztyűkkel, vissza az inget a főkomornához, majd attól a fejedelmi grófnéhoz, s ez végre az áldozatot belerángatja a nevezetes pendelybe.

AZ ERÉNY JUTALMA

A nőügyeiről hírhedt Károly Eugen württembergi választófejedelem egyik születésnapján ezekkel a sorokkal üdvözölte hivatalos szeretőjét, Hohenheim Franciskát, a sok vihart látott hajdani péklányt: «Isten éltessen, barátom! Éltesse díszére az erénynek, becsületére az emberiségnek és örömeire barátainak. Éltesse ama legtávolabbi céljig, ahol az erény végülis elnyeri azt a mindenek fölötti jutalmát, amely a hozzád hasonló nemes lelkekre vár.»

A CÍMKÓROS CSECSEMŐ

XIII. Alfonz azon nyomban királynak született, mert apja halála után jött a világra. Alighogy kitették a lepedőre, már ezekkel a címekkel és nevekkel ékeskedett: «Leon Ferdinánd Mária Jakab Izidor Pászkal Antal, Spanyolország, Kasztília, Aragonia, Leon, a két Szicília, Jeruzsálem, Navarra, Granada, Toledo, Valencia, Galícia, Mallorca, Menorca, Sevilla, Cardena, Cordoba, Corcega, Murcia, Jaén, Algeciras, Gibraltár, a Kanári szigetek, Kelet- és Nyugat-India, India és az óceáni földség királya, osztrák főherceg, burgundi, brabanti és milanói herceg, Habsburg, Flandria, Tirol és Barcelona grófja, Biscaya és Molina ura stb., Ő Katolikus Felsőse.» Szóval, még meg sem keresztelték, máris katolikus volt. Hogy a stb. alatt még milyen címek rejtőznek, nem tudni. Akit nagyon érdekel, utána nyomozhat a Gothai Almanachban a földkerekség leghaszontalanabb nyomtatványában...

HUMOR

ÉLETMENTŐK JUTALMA

A spanyol etikett mindenre kiterjedő szabályai a királyné személyét is körülbástyázták. Ezzel a kemény tilalommal:

«A királyné testéhez nyúlni halálbüntetés terhe alatt tilos.» Ismert történet, hogy egyszer egyik királynét elragadta a lova s kifordult a nyeregéből, de a lába megakadt a kengyelben s csak néhány másodperc kellett hozzá, hogy széjjelzúzza a fejét, – ekkor azonban két tiszt odaugrott, zablón ragadták a lovat, derékon a királynét és megmentették a biztos haláltól. De szaladtak is az istállóba, nyergeltek, lóra kaptak és elkinyargaltak a furcsa országból, ahol jutalmul halálbüntetés várt volna rájuk, felségsértés miatt.

A NAGY HŐSTETT...

I. Frigyes Vilmos porosz királynak trónörökös korában fia született. Volt nagy örömnép, de a gyerek pár hónap múlva meghalt. Állítólag megártott neki az irgalmatlan ágyúzás, amikor a templomba vitték. A második fia is belehalt a keresztelőbe. Azt még kiállotta volna, hogy mihelyt a bába bepólyázta, máris nyakába akasztották a fekete Sas Rend keresztjét. De tömör aranykoronát is tettek a kis kopasz koponyájára, jövődő királysága jelképeként. Ez megnyomta a fejélegyát és belehalt. A harmadik csecsemő állta a sarat, pedig ugyancsak elbántak vele. Ezüstös himzésű, gyémántokkal kivarrt, uszályos köntöst adtak rá, az uszályt hat grófnő emelte. Nyakában a Sas Rend, fején az aranykorona. Kibírta. Ő volt a későbbi «Nagy» Frigyes, a porosz militarizmus atyja. Nagysága legtisztában ebben a nagyszerű csecsemőkori teljesítményben mutatkozott meg.

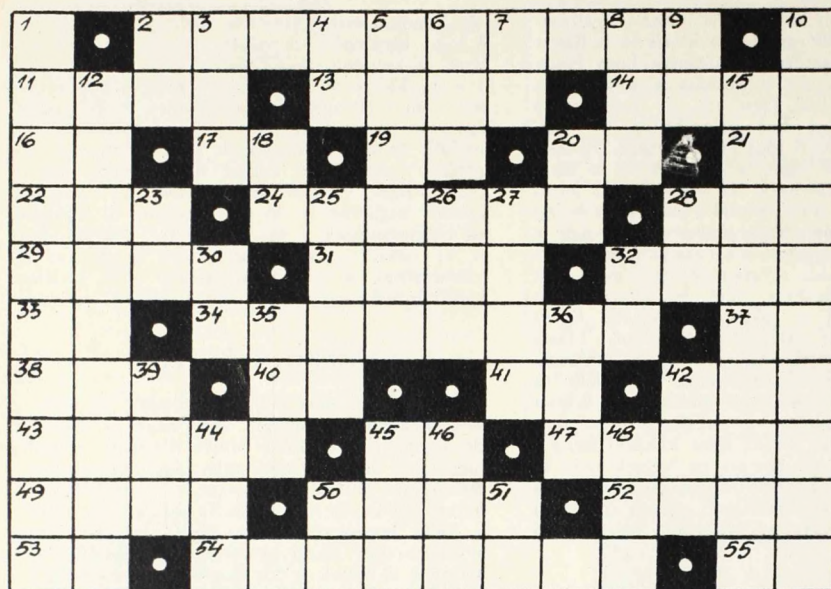

ÉS VÉGÜL:

ODA még a király is gyalog jár! Tévedés, a mindenkori francia király nem járt oda se gyalog, se kocsin, mert «házhöz vitték» neki öblös karosszék alakjában. Akik ezt be-és kihordogatták, szintén nemes urak voltak. Gálaruhában, karddal az oldalukon végeztek e nemes feladatot s büszkék voltak a tisztségükre és – ezúttal minden okuk meg volt rá, hogy magasan hordják az orrukat.

Ráth-Végh István és Tóth Béla nyomán

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES:

2. Állami díjas zeneszerző, az RNK művészetének érdemes mestere. 11. Baljóslatú jel. 13. Nulla. 14. Becézett férfinév. 16. Igen — oroszul. 17. Francia kötőszó. 19. Fél rúgó. 20. Tegnap után. 21. Kiejtett más-salhangzó. 22. Átadom, de csak félig. 24. Román zeneszerző vezetéknéve. 28. Vissza: ausztriai folyó. 29. Összevissza told. 31. Németországi vidék. 32. A-val a végén búhoskemence ülőhelye. 33. Gitár része. (!). 34. A könnyűzene román mestere (3. kockába két betű). 37. Görög betű. 38. Á.N.E. 40. Kiejtett más-salhangzó. 41. Kicsinyítő képző. 42. Sportot űz. 43. Régi, nehéz üvegezett hintó. 45. Irány. 47. Vissza: itt található a Magyar Népköztársaság legnagyobb erőműve. 49. Vissza: Tiltakozás. 50. Északatlanti paktum. 52. Uszds — románul. 53. Rag. 54. A könnyűzene másik román mestere. 55. Q.S.

FÜGGŐLEGES:

1. Hazai zeneszerző. 2. Fél zene (!). 3. Válogatott román labdarúgó. 4. A nagy varázsló. 5. Franciaországi város, nagy csata színhelye az első világháborúban. 6. Éktelen portéka. 7. Biztatást fejez ki. 8. Korszak. 9. Fájdalmas felkiáltás. 10. Állami díjas zeneszerzőnk. 12. Olasz délelőtt. 15. Román zeneszerző, a végén keresztnevének kezdőbetűje. 18. Azonos más-salhangzók. 20. Holnap előtt. 23. Juttat. 25. Bolgár színműtrő. 26. R-rel csend — németül. 27. Kihalt nemzet. 28. Ugyanaz, mint a függ. 7. csak más formában. 30. Ellenállási egység kiejtve. 32. Vasúti rövidítés. 35. Levegő — románul. 36. A 28. függőleges elnyújtva. 39. Határtalan vetés. 42. Maga után húz. 44. Latin köszöntés. 45. Esti szórakozóhely. 46. Orosz mutatószó. 48. Tintában van (!). 50. Kettős más-salhangzó. 51. Ember — románul.

Beküldendő:

Vízszintes: 2, 24, 34, 54.

Függőleges: 1, 10, 15.

Beküldési határidő: 1960. január 15.

Az 1959. évi 3. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes: 1. Automatikus bolygóközi megfigyelőállomás. 56. Ciol-kovszkij. 93. Aurora cirkáló. 104. Palus Putredinis.

Függőleges: 21. Lenin atomjégtörő.

Könyvtalomban részesültek: Györgyicz Katalin, Szentdomokos. László János, Zetelaka, Kovács Erzsébet, Szatmár.

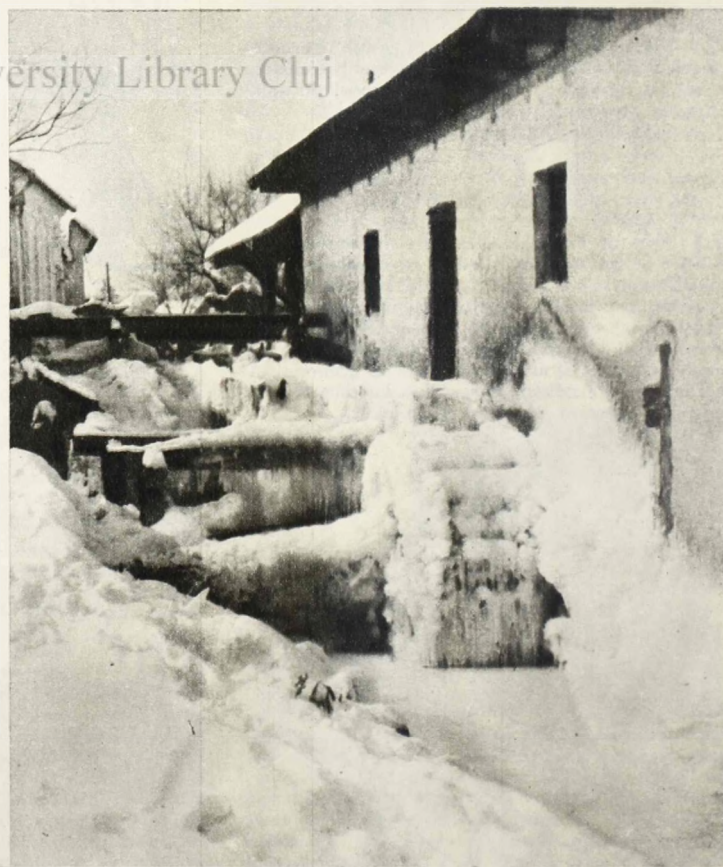
Kétrészes sötétrózsaszín ruha fiatal lányoknak. A plissírozott szoknyának magasított övrésze van és blúzzal vagy szveterrel külön is hordható

Övvel is hordható, egyszerű, egyenesvonalú kötött ruha, magasított nyakkal és háromnegyedes ujjal

Divat

FÉNYKÉPALBUM

PIHEN A MALOM

Ajtai Viktor felvétele

A fedőlapon: Cleo Știber, a bukaresti televízió népszerű bemondója (4—5. oldalunkhoz) Friedmann Miklós felvétele

ÚJ ÉLET. Kéthetenként megjelenő társadalmi és kulturális képeklap. Kiadja az Oktatás- és Művelődésügyi Minisztérium. Központi szerkesztőség: Marosvásárhely, Dózsa György. utca 36, telefon 3509. Kolozsvári fiókszerkesztőség: Piața Libertății 5, telefon 1550. Bukaresti fiókszerkesztőség: Str. Constantin Mille 5—9, raionul Gh. Gheorghiu-Dej, telefon 15 56 54. Előfizetési díj három hónapra 12 lej, félévre 24 lej, egy évre 48 lej. Előfizetéseket felvesznek az üzemi és intézményi önkéntes sajtóterjesztők, postahivatalok és levélkézbiztosok. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Külföldön az alábbi címeken eszközölhetők előfizetések: SZOVJETUNIO: Meződunardnaja Knyiga, Moszkva. U. Szmolenszkaja 32—33. CSEHSZLOVAK KÖZTÁRSASÁG: Arja, Praha 12, Ve Smeckách 30, Orbis, Bratislava 2. MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG: Kultúra, Budapest VI., Népköztársaság útja 21.

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

ÁRA 2 LEJ